

Martin Borrás i Jover, ο πρώτος αναρχικός και ελευθεριακός κομμουνιστής της Gracia

Ο Martin Borrás Jover, υποδηματοποιός, γεννήθηκε στη Igualada (Anoia, Catalonia) στις 23 Φλεβάρη του 1845 και αυτοκτόνησε στις 9 Μάη 1894 στην φυλακή "Model" της Gracia. Οι γονείς του ήταν οι Josep Borràs Vidal, ελευθεριακός κλωστοϋφαντουργός, και η Rosa Jover Faura από την Cornellà de Llobregat, αγωνίστρια στο αναρχικό κίνημα της πόλης Gracia. Υπήρξε πολιτικός σύντροφος των Francesca Saperas, Emili Hugas, Sebastià Suñé κ.α. Το παρατσούκλι του ήταν «Κουφός» λόγω της βαρηκοΐας του.

Στις 19 Οκτώβρη του 1869, παντρεύτηκε με την αναρχική σύντρόφό του Francesca Saperas, και απέκτησαν δέκα παιδιά. Από αυτά επέζησαν μόνο πέντε: η Salut και η Mariona που υπήρξαν και αυτές αναρχικές αγωνίστριες, η Antonieta που πέθανε νέα, η Meroe, και η Estrella. Το σπίτι τους ήταν καταφύγιο από τις διώξεις του κράτους και το κέντρο της ελευθεριακής δράσης.

Ο Martin Borrás Jover δρούσε στην Gracia (εσωτερικό προάστιο της Βαρκελώνης) και το 1871 εξελέγη ως μέλος στην τοπική επιτροπή της Ισπανικής Ομοσπονδίας Περιοχών της Διεθνούς Ένωσης Εργαζομένων [Spanish Regional Federation of the International Association of Workers (FRE-AIT)] της Βαρκελώνης. Στις 29 Μάρτη του 1871 συμμετείχε στην συγγραφή της "Διαμαρτυρίας" της FRE-AIT. Την ίδια μέρα ο Martin εξέδωσε την πολιτική του τοποθέτηση για την συγκυρία, ότι δηλαδή η κοινωνική αλλαγή έπρεπε να είναι ειρηνική και με τη συναίνεση του κόσμου. Στην συνέχεια οι απόψεις του γίνανε πιο ριζοσπαστικές. Από τις 22 Σεπτέμβρη του 1872 διατέλεσε γραμματέας της ανατολικής πλευράς του Συνδικάτου Υποδηματοποιών της ισπανικής περιοχής. Κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου Εργαζομένων της ισπανικής περιοχής, το οποίο διήρκησε μεταξύ 23 και 25 Σεπτέμβρη του 1881, στο Θέατρο Circ στη Βαρκελώνη, ήταν ένας από τους ομιλητές που εισηγήθηκαν την άρνηση εισόδου στην συμμαχία του Σοσιαλιστικού Κόμματος Ισπανών Εργαζομένων «Partido Socialista Obrero Español (PSOE)» με επικεφαλής τον Pablo Iglesias.

Μέσα από την συλλογική δράση, εξελίχθηκε από κολλεκτιβιστή σε αναρχικό μετά την συνέντευξη που πήρε από το Malatesta το 1875, κατά την παραμονή του τελευταίου στη Βαρκελώνη, και λόγω του ότι διάβαζε την γαλλική εφημερίδα "La Révolte". Δημιούργησε στη συνέχεια μια προπαγανδιστική ομάδα αναρχοκομμουνιστικών απόψεων στην Gracia, της οποίας τα κείμενα τύπωνε ο Emili Hugas. Υπήρξε προπαγανδιστής των αναρχοκομμουνιστικών θέσεων του Κροπότκιν και θεωρούνταν από το κράτος, πως επεδίωκε μέσω αυτών των θέσεων την διεθνή ριζοσπαστική αλληλεγγύη σε κάθε αναρχική/ό που διώκονταν. Το Μάη του 1883 έκδωσε ένα κείμενο, γνωστό ως «Σχέδιο Ρύθμισης της Ομοσπονδίας της ισπανικής περιοχής», όπου εισηγούνταν την διάλυση του Συμβουλίου Περιοχής.

Μαζί με τον Emili Hugas, ράφτη και τυπογράφο της Gracia, και την βοήθεια της Francesca Saperas, εκδύσαν την πρώτη αναρχοκομμουνιστική εφημερίδα "La Justicia Humana" το 1886 και στη συνέχεια την "Tierra y Libertad" το 1888, στην οποία ήταν και ο πρώτος διευθυντής, και διακινούνταν στην μικρή περιοχή της Gracia από την Fransesca και την κόρη τους Salut. Επίσης ήταν σε συνεργασία με τις εφημερίδες "La Revolución Social", "El Revolucionario" και "El Combate". Το 1892-1894 ήταν ο ανταποκριτής από την Ισπανία της αναρχοκομμουνιστικής εφημερίδας "El Perseguido" στο Μπουένος Άιρες. Μετέφρασε και επιμελήθηκε το βιβλίο του Κροπότκιν «Η εργασία» καθώς και το «Η κοινωνία την μέρα μετά την Επανάσταση» και το «Εξουσία και Οργάνωση» του Jean Grave. Τύπωνε στη γαλλία και διένειμε μετεφρασμένα έντυπα των αναρχικών του Σικάγο. Τέλος, έγραψε και κάποια ανέκδοτα κείμενα, μέσα σε αυτά και μια κωμωδία με τίτλο «ένας κόκκος άμμου». Ίδρυσε την Αναρχική Κομμουνιστική Βιβλιοθήκη (Biblioteca Anarco Comunista) η ομάδα της οποίας μετέφραζε και δημοσίευε διάφορα κείμενα σε μπροσούρες.

Τον Σεπτέμβριο του 1893 ο αναρχικός Paulino Pallas αποπειράθηκε να σκοτώσει τον στρατηγό Martinez Campos ως αντίποινα για την αιματηρή καταστολή της εξέγερσης του Jerez του 1890, υπό τις διαταγές του τελευταίου, με επακόλουθο την εκτέλεση τεσσάρων αναρχικών και τη φυλάκιση πολλών άλλων. Έτσι, λοιπόν, το σπίτι των Francesca και Martin περικυκλώθηκε από την αστυνομία, αλλά ο Martin διέφυγε τη σύλληψη διαφεύγοντας από ένα υπόγειο πέρασμα. Ωστόσο, αργότερα εκείνο το βράδυ επέστρεψε σπίτι και τελικά συνελήφθη. Κλείστηκε στην απομόνωση για 21 μέρες στη φυλακή Montjuïc. Είχε βαθιά ανησυχία για το ότι θα μπορούσε να κατηγορηθεί για οτιδήποτε, γιατί η κώφωση του τον κατέστησε ανίκανο να απαντήσει σε ερωτήσεις και να υπερασπιστεί τον εαυτό του. Στις 15 Οκτώβρη του 1893, με διαταγή της βασίλισσας Αμαλίας, μεταφέρθηκε στη φυλακή της Βαρκελώνης Model. Αποφάσισε να αυτοκτονήσει καταπίνοντας ένα κουτί με σπίρτα. Πριν φυγει έγραψε μια αποχαιρετιστήρια επιστολή 7 Μή στην Francesca και τις κόρες τους. Η Francesca κατάφερε να εισέλθει κρυφά στην φυλακή, όπου ο Martin πέθανε στην αγκαλιά της στις 9 Μαΐου 1894.

Η επιστολή:

«Αγαπημένη μου,

Αυτή είναι η τρίτη μάταιη μου προσπάθεια ενάντια στην ύπαρξη μου. Θα τα καταφέρω άραγε; Και έχω κουραστεί να ζω σε ένα κόσμο αδικιών, όπου ο αδερφός παίρνει τα όπλα εναντίον του αδερφού του. Εδώ στη φυλακή υπέφερα πολύ, γιατί βλέπω τις κοινωνικές αδικίες πιο καθαρά, και επίσης μου φαίνεται τρομακτική η δίψα για αίμα αθώων που επικρατεί. Με βαραίνει να είμαι ένα εμπόδιο στην οικογένειά μου και ακόμη κι αν με απελευθερώναν, δεδομένης της κατάστασής μου, θα ήμουν και πάλι εμπόδιο και βάρος.

Τι πρέπει να κάνω λοιπόν; Να δώσω τέλος σε μια ύπαρξη που με κουράζει. Τίποτα δεν μπορώ να κάνω αργότερα για την ανθρωπότητα, έχω ήδη δώσει τον μεγαλύτερο αγώνα για αυτή. Έτσι έχω ολοκληρώσει την αποστολή μου στον κόσμο αυτόν των ατυχιών, όπου έδωσα πιο πολλά από όσα πήρα. Άλλοι θα με αντικαταστήσουν με καλύτερες προοπτικές και έτσι φεύγω ήρεμος. Γιατί η εξέλιξη δεν θα σταματήσει επειδή ακόμη ένας είναι νεκρός.

Ίσως εσύ και οι κόρες μας δείτε καλύτερες μέρες, όπου ο αγώνας για επιβίωση είναι λιγότερο σκληρός. Ίσως αυτό το φέρει η αδελφότητα μεταξύ των ανθρώπων. Δουλέψτε για αυτό όσο περισσότερο μπορείτε, αλλά με πίστη όπως εγώ. Γιατί πρέπει να αντιληφθείτε ότι το καλό και η ελευθερία, το καλό και το όμορφο, όταν επιβάλλονται δια της βίας, σταματούν να είναι κάτι καλό και μετατρέπονται στο χειρότερο κακό του κόσμου για όποιον δεν τα αποδέχεται.

Αντίο λοιπόν αγαπημένες μου κόρες και γυναίκα. Συμμετέχετε στην υπόλοιπη οικογένεια αυτών των ιδανικών και μην λυπάστε για αυτό. Αυτό είναι το μονοπάτι που χρειάζεται να ακολουθήσουμε από όταν γεννιόμαστε. Και έχοντας πει αυτά, φεύγω ικανοποιημένος πως έζησα κάνοντας τα πάντα για την χειραφέτηση της ανθρωπότητας.

Σας αγκαλιάζω όλες με όλα μου τα συναισθήματα.»

Πηγές: militants-anarchistes.info
memoriallibertariadegracia.blogspot.com

Anarcoefemérides - Antoni Dalmau i Ribalta: «Martí Borràs i Jover (1845-1894) or the first libertarian communism», in Magazine of Igualada, 26 (September 2007). pp.14-31

Μετάφραση: Ούτε θεός – ούτε αφέντης – Vectrum